

OKULA UYUM ÖĞRETMEN DEĞERLENDİRMESİ ÖLÇEĞİ'NİN GELİŞTİRİLMESİ

Serdal SEVEN*

Öz

Bu çalışmanın amacı ilköğretime yeni başlayan çocukların okula uyum sağlama düzeylerini belirleyebilmek için geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı geliştirmektir. Araştırmaya Muş'taki ilköğretim okullarında öğrenim gören yedi yaşındaki 100 çocuk katılmıştır. Araştırmada kullanılan ölçek 10 maddeli ve likert tipinde oluşturulmuştur. Ölçeğin faktör yapısı AFA (Açımlayıcı Faktör Analizi) ve DFA (Doğrulayıcı Faktör Analizi) ile belirlenmiştir. AFA sonucunda bulunan üç faktörün açıkladığı varyans % 62.79 olarak hesaplanmıştır. DFA sonucunda sınanan faktör yapısının gerçek verilerle iyi uyum gösterdiği doğrulanmıştır. Ölçeğin güvenilirliği için iç tutarlılık katsayısına bakılmıştır. Bu amaçla Cronbach Alfa (,88) olarak hesaplanmıştır. Bu analizler doğrultusunda ölçeğin, geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Geçiş, okul, okula uyum, ilköğretim okulu

Abstract

The purpose of this study is to develop a valid and reliable scale that is considered necessary to determine school adaptation of elementary school's first graders. The sample consisted of 100 seven years old first graders from eight elementary schools in Muş. Scale used in the research was a 10-item Likert-type revised. The factor structure of scale was examined with Exploratory and Confirmatory Factor Analysis. The variance of three factors was computed as % 62,79. CFA analysis's results confirmed that tested data have well harmony with ideal data. Cronbach Alpha coefficient (,88) was computed. As a result of these analyses, this scale is accepted to be reliable and valid.

Keywords: Transition, school, school adaptation, elementary school

Çocuklar çocukluk yılları boyunca yeni ortamlara uyum gerektiren farklı çevresel geçişler yaşarlar (Bronfenbrenner, 1979). Okul ortamı başlı başına çocukların karşılaştıkları çevresel bir geçiştir. Bu geçiş bir öğretim kademesinden diğerine geçiş, yeni bir okula başlama ve bir okuldan diğerine geçiş gibi farklı biçimlerde gerçekleşebilir. Bu biçimlerden hangisi olursa olsun çocuk uyum sağlamak için birçok yeni zorlukla mücadele etmek zorundadır (Ladd ve Price, 1987).

Çocuk için okula başlama fiziksel, sosyal, bilişsel ve duygusal uyum gerektiren zorlu bir süreci ifade eder. Okula başlama, çocukluk yıllarında yaşanan en köklü ortam değişikliğidir. Bu değişiklik çocuğun gelecekteki başarısı için kritik önem taşımaktadır. Çocukların okulun ilk zamanlarında sosyal ve davranışsal problem yaşamaları okul hayatı boyunca sürebilen birtakım problemlere zemin hazırlamaktadır (Ladd ve Price, 1987).

Okula uyum, çocuğun yeni çevrenin taleplerine karşı gösterdiği sosyal, davranışsal ve akademik tepki becerilerine bağlı geniş kapsamlı bir terimdir. Sosyal ve bilişsel becerilerde yaşanan zorluklar ve problemlerli davranışların varlığı genellikle çocukların okula uyumuna olumsuz etki eder (Gresham ve Elliott, 1987; Ladd ve Price, 1987).

İlköğretimin ilk yılları okul başarısı için önemlidir. Birçok araştırma, çocukların akademik ve sosyal başarılarının onların ilköğretime geçişteki adaptasyonlarına bağlı olduğunu göstermiştir (Entwisle, 1995; Entwisle ve Alexander, 1989). Okula başlanılan ilk yıl, çocukların sadece akademik değil aynı zamanda arkadaş edinme, iş birliği gibi sosyal becerilerinin de başarılı bir uyum süreciyle inşa edildiği görülmüştür (Ladd ve Price, 1987; Ladd, 1990). Bunun yanında, bir eğitim ortamına başarılı bir geçiş için diğerleriyle ilişkilerdeki başarı, kuralları kabul etme ve uyarıcılara uygun tepkiler gösterme becerilerinin belirleyici olduğu görülmüştür (Love, Logue, Trudeau ve Thayer, 1992).

Pianta (1997) okula uyumu, akademik ve sosyal beceri ile düzenleme becerilerini kapsayan bir kavram olarak kuramsallaştırılmıştır. Bu kapsamda son yıllarda çocukların okula uyumları, okuma ve akademik başarının yanında öğretmen ve arkadaşlarıyla olan ilişkileri içeren sosyal ve davranışsal kapsamda da ölçülmeye başlanmıştır. Bunun en önemli nedeni okul performansının çocuğun sosyal ve davranışsal tepkileriyle şekillendiği yönünde birçok araştırma sonucunun bulunmasıdır (Ann ve arkadaşları, 2001).

Çocuk için yeni okula başlangıçta ilk haftalar kurallara uymada, sosyal ilişki kurmada ve duygu ve davranışları kontrol etmede kritik öneme sahiptir. Çocuklar

geçmiş sosyal, duygusal yaşantılarına ve okul öncesi deneyimlerine göre bu süreçte başarılı veya başarısız olabilirler. Bazı çocuklar bu dönemde ağlama, bağırma, öfke nöbetleri, okula gitmeyi reddetme gibi davranışsal sorunlar (Chandler, 1982); ilişki yoksunluğu, etkinliklere katılamama gibi sosyal sorunlar, kuralları kabul etmeme gibi düzene uyum sorunları yaşayabilirler. Bu sorunların bu süreçte tespit edilmesi uyumu kolaylaştırıcı tedbirler alabilmek için gerekli ön bilgiyi sağlayacaktır.

Okula başlangıçta okula uyum sorunlarının tespit edilmesi olası çözüm yolları üretmek için ön şarttır. Aksi hâlde çocuğun ileriki akademik ve sosyal performansı tehlikeye girecektir. Bu noktadan hareketle okula uyumun sosyal, davranışsal ve kurallara uyma yönüyle ölçülebilmesine olanak verecek bir ölçeğe ihtiyaç duyulmuştur. Bu nedenle, literatürde tartışılan ancak somut olarak çok az çalışma yapılan okula uyum konusunda geçerli ve güvenilir bir ölçek geliştirme ihtiyacı duyulmuştur.

Bu çalışmada ilköğretime yeni başlayan öğrencilerin okula uyum sağlama düzeylerini belirleyebilmek için öğretmen değerlendirmesine dayalı bir ölçme aracının geliştirilmesi ve geçerlik ile güvenilirlik çalışmalarının yapılması amaçlanmıştır.

Yöntem

Bu bölümde çalışma grubu, ölçeğin geliştirilmesi ve geçerlik-güvenirlik çalışmaları süreci açıklanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Muş İli Merkez İlçedeki 8 ilköğretim okulunun 16 birinci sınıfından 7 yaşındaki rastgele seçilmiş 100 (46 kız, 54 Erkek) öğrenci ve bu sınıflarda öğretmenlik yapan 16 birinci sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeğinin Geliştirilmesi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde öncelikle alan yazın taraması yapılmış, okula uyumu değerlendirmek amacıyla kullanılan Okul Uyum Anketi (School Adjustment Questionnaire) (Ann ve arkadaşları, 2001); Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Öğretmen Formu (Social Skills Rating System Teacher Form) (Gresham ve Elliott, 1990) ölçekleri incelenmiştir. Bu ölçeklerden Okula Uyum Anketi'nin maddelerinin daha çok akademik beceriler yönüyle ele alındığı

görülmüştür. Sosyal Beceri Değerlendirme Sistemi Ölçeğinin ise okula uyumdan çok genel davranış problemlerini ölçen maddelere sahip olduğu görülmüştür. Alan yazın taramasında okula uyumun genel yapısı konusunda bilgiler edinilmiş (Gresham ve Elliott, 1987; Ladd ve Price 1987; Sarp, 1995; Perry ve Weinstein, 1998; Margetts, 2002) ve ölçek maddeleri bu kuramsal yapı göz önünde bulundurularak hazırlanmıştır.

İlköğretim birinci sınıf öğretmenliği yapmış 20 sınıf öğretmeniyle araştırmacı tarafından görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Yapılan görüşmelerde sınıf öğretmenlerine; “İlköğretime yeni başlayan çocuklarda gözlenen sosyal, davranışsal ve yönetsel problemler nelerdir?” sorusu sorulmuştur. Verilen yanıtlar araştırmacı tarafından yazılı olarak kaydedilmiştir. Yapılan çözümleme ile sıklıkla gözlemlenmiş olan sosyal ve davranışsal uyumsuzluk ile kurallara uygun olmayan uyumsuz davranışlar listelenmiştir.

Hazırlanan 20 madde sınıf öğretmenliği, eğitim bilimleri ve rehberlik ve psikolojik danışma alanlarında çalışan öğretim üyelerinin görüşleri doğrultusunda 12'ye indirilmiştir. Ayrıca ölçekteki maddeler dil uzmanları tarafından incelenerek gerekli düzeltme işlemleri yapılmıştır.

Belirlenen 12 maddelik ölçek maddelerin anlaşılabilirliğini tespit etmek için 10 birinci sınıf öğrencisi için 5 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Öğretmenlerin anlamada ve cevaplama güçlük çektikleri 2 madde daha testten çıkarılmıştır. Böylece ölçek 10 maddeden oluşmuştur.

Ölçekteki maddeler öğrenci ile ilgili geçmiş zamana kipinde olumsuz yargı içeren cümleler olarak hazırlanmıştır. Ölçekteki maddeler “tamamen doğru” , “kısmen doğru” ve “yanlış” şeklinde derecelendirilmiştir. Cümleler olumsuz olduğu için “tamamen doğru” 1, “kısmen doğru” 2 ve “yanlış” 3 ile puanlanmıştır. Ölçekten elde edilebilecek en düşük puan 10, en yüksek puan ise 30'dur. Puanlar yükseldikçe okula uyum düzeyi artmaktadır. Ölçeğin ne amaçla hazırlandığını ve puanlamayla ilgili bilgileri içeren bir yönerge ve cevaplama seçenekleri de eklenerek taslak ölçek oluşturulmuştur.

Verilerin Analizi

Veri toplama işlemi bitirildikten sonra elde edilen veriler uygun istatistiksel işlemleri yapmak üzere hazır hâle getirilmiştir. Verilerin analizi SPSS 13,0 ve LISREL 8,80 kullanılarak yapılmıştır. Ölçeğin geçerliliği Açıklayıcı Faktör Analizi

(AFA), t-testi ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) istatistiksel yöntemleriyle yapılmıştır. Güvenilirliği ise Alpha Cronbach korelasyon katsayısı ile bulunmuştur.

Bulgular

Aşağıda Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nin geçerlik ve güvenilirlik çalışmalarından elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Verilerin Açıklayıcı Faktör Analizi için uygunluğu Kaiser- Meyer- Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett Sphericity testi ile incelenebilir. KMO'nun .60'dan yüksek, Barlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyüköztürk, 2004). Ölçeğin geçerlik çalışmalarında ilk aşama olarak ölçme aracının uygulanması sonucu elde edilen verilerin örneklem grubuna uygunluğu KMO değeri .83, Barlett Testi anlamlılık değeri ise ,000 olarak bulunmuştur. Buna göre verilerin faktör analizine uygun olduğu söylenebilir.

Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi ölçeğine dair AFA analiz sonuçları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

AFA Sonuçları

Faktör/Madde	Ortak Varyans	Madde Yük Değeri		
		Faktör1	Faktör2	Faktör3
Sosyal Uyum				
M1	,86	,84		
M2	,72	,81		
M3	,50	,60		
M4	,40	,55		
Kurallara Uyum				
M5	.75		,87	
M6	,83		,83	
M7	,42		,49	
Davranış Uyumu				
M8	,87			,92
M9	,53			,57
M10	,41			,49

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemede Temel Eksen Faktör Analizi (Principle Axis Factoring) yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, faktör yükündeki sahte şişmeleri engellediğinden 30 maddeden az ölçeklerde Temel Bileşenler Analizi (Principle Component Analysis) yöntemine tercih edilmektedir (Gorsuch, 1983; Snook ve Gorsuch, 1989). Bu çalışmada bir maddenin bir faktörde gösterilebilmesi için en az .40'lık faktör yüküne sahip olması gerekli görülmüştür. Bununla birlikte madde seçiminde maddelerin buldukları faktördeki yük değerleri ile diğer faktörlerdeki yük değerleri arasındaki farkın .10 ve daha yukarı olmasına dikkat edilmiştir.

Tablo 1'deki AFA analiz sonuçları, anlamlı olan ve isimlendirilebilen üç faktörlü bir yapının varlığını göstermiştir. Faktörler, toplam varyansın % 62,79'unu açıklamaktadır. "Sosyal Uyum" olarak isimlendirilen birinci faktör, varyansın % 25,38'ini "Kurallara Uyum" olarak isimlendirilen ikinci faktör, varyansın % 20,27'sini ve "Davranış Uyumu" olarak isimlendirilen üçüncü faktör, varyansın % 17,15'ini açıklamaktadır. Faktörün maddelerde açıkladığı ortak varyans ise, % 40–87 arasında değişmektedir. Faktör yük değerleri ise birinci faktör için ,55–,84 ikinci faktör için ,49– ,87 üçüncü faktör için ,49– ,92 arasında değişmektedir.

Ölçeğin üç faktörlü yapısının toplanan verilerle ne derece uyum gösterdiği Doğrulayıcı Faktör Analizi ile incelenmiştir. Doğrulayıcı Faktör Analizinde değişkenler arasındaki ilişkiye dair daha önce belirlenen bir hipotez ya da teori, özlüce kurgulanan ya da keşfedilen faktöryel yapı sınanır (Cole, 1987; Sümer, 2000; Tabachnick ve Fidell, 2001). Bu analizde ölçeğin faktöryel yapısının (modelin) geçerliliğini değerlendirmek için ki-kare (χ^2) istatistiğinin yanı sıra çok sayıda uyum indeksi kullanılmaktadır. Bunlar içinde en sık kullanılanları, İyi Uyum İndeksi (Goodness of Fit Index, GFI), Düzeltilmiş İyi Uyum İndeksi (Adjusted Goodness of Fit Index, AGFI), Ortalama Hataların Karekökü (Root Mean Square Residuals, RMR veya RMS) ve Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü'dür (Root Mean Square Error of Approximation, RMSEA).

Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nin üç faktörlü yapısının doğrulanması amacıyla yapılan DFA ile hesaplanan uyum istatistikleri şunlardır: $\chi^2=61,59$ (N=100, sd=32, p=,0013), (χ^2/sd)=1,92, GFI= ,90, AGFI=,83, SRMR= .08 ve RMSEA= .08. Alanyazında (Anderson ve Gerbing, 1984; Cole, 1987; Marsh, Balla ve McDonald, 1988), GFI değerinin .85'ten, AGFI değerinin ,80'den yüksek ve RMS değerinin ise ,10'dan düşük çıkması, " χ^2/sd " oranının ise 5'ten düşük çıkması (Jöreskog ve Sörbom, 1993; Sümer, 2000), modelin gerçek verilerle uyumu için birer ölçüt olarak kabul edilmektedir. Uyum istatistikleri sınanan faktör yapısının gerçek verilerle iyi uyum gösterdiğine işaret etmektedir. Bu bulgular Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nin üç faktörlü yapısının geçerli bir yapı olduğunu göstermektedir.

Tablo 2' de Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi ölçeğinin madde analizi sonuçları verilmiştir.

Tablo 2

SDÖD Madde Analizi Sonuçları

Madde	Madde-Toplam Korelasyonu	Ortalama		t	p
		Üst %27	Alt %27		
M1	,79	3,00	1,70	12,43*	,000
M2	,67	2,88	1,78	10,87*	,000
M3	,58	2,96	2,00	11,45*	,000
M4	,51	2,89	2,00	8,00*	,000
M5	,52	2,85	2,02	8,29*	,000
M6	,56	2,67	1,67	7,08*	,000
M7	,64	2,66	1,29	7,16*	,000
M8	,49	2,93	2,04	5,26*	,000
M9	,53	2,74	2,01	5,04*	,000
M10	,65	2,96	1,81	9,16*	,000

*P<.01

Tablo 2'deki t testi sonuçlarına göre, testteki bütün maddelerinde %27'lik üst ve %27'lik alt gruplar arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Diğer taraftan ölçekte yer alan maddelerin madde-toplam korelasyonları ,49 ile ,79 arasında değişmektedir. Buna göre, ölçekteki maddelerin güvenilirliklerinin yüksek ve aynı davranışı ölçmeye yönelik oldukları söylenilebilir.

Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nin güvenilirlik değerleri Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği ve Alt Ölçeklerinin Güvenilirlik Değerleri

	Alpha Cronbach	Madde Sayısı
Testin Tümü	,88	10
Sosyal Uyum	,85	4
Kurallara Uyum	,81	3
Davranış Uyumu	,75	3

Tablo 3'te görüldüğü gibi, Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nden elde edilen puanların iç tutarlılığını değerlendirmek amacıyla hesaplanan alpha katsayısı, .88'dir. Alt faktörlerden Sosyal Uyum ,85, Kurallara Uyum .81 ve Davranış Uyumu .75 olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular, Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi Ölçeği'nden elde edilen puanların güvenilirliğinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Bu analizler doğrultusunda hazırlanan ölçeğin, geçerli ve güvenilir olduğu kabul edilmiştir.

Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmayla ilköğretim birinci sınıfa geçişte öğrencilerin okula uyumlarını belirlemek amacıyla bir ölçek geliştirilmiştir. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri bu ölçeğin ilköğretim birinci sınıfa geçişte okula uyumu ölçmede geçerli ve güvenilir olduğunu ortaya koymuştur. Ölçek geliştirme çalışmaları sonucunda nihai olarak belirlenen 10 madde ile ölçek oluşturulmuştur.

Ölçekte nihai olarak belirlenen 10 maddeye uygulanan faktör analizi sonucunda elde edilen KMO değeri .83, Barlett Testi anlamlılık düzeyi ise ,000'dır. Ölçek maddelerinin Sosyal Uyum, Davranış Uyumu ve Kurallara Uyum olmak üzere üç faktörde toplandıkları görülmüştür. Ölçekteki maddelerin yük değerleri ,49- ,92 arasında değişmektedir. Üç faktörün açıkladığı toplam varyans ise % 62,79'dur. Ayrıca, Doğrulamalı Faktör Analizi ile elde edilen uyum istatistikleri sınanan faktör yapısının gerçek verilerle iyi uyum gösterdiğini kanıtlamıştır.

Ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı ,88 olarak bulunmuştur. Alt ölçeklere ait Cronbach Alpha katsayıları ise ,75 -,85 arasında değişmektedir. Bu bulgu ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak geçerlik ve güvenilirlik analizleri sonucunda elde edilen bulgular Okula Uyum Öğretmen Değerlendirmesi ölçeğinin ilköğretim birinci sınıfa geçişteki uyumu ölçebilecek geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğunu ortaya koymuştur.

Araştırmanın bulgularına dayalı olarak şu öneriler geliştirilebilir:

1. Bu ölçek kullanılarak ilköğretim birinci sınıfa geçişte yaşanan sorunlar tespit edilerek çözüm önerileri geliştirilebilir.
2. Okul öncesi eğitime başlayan çocuklar için benzer ölçekler geliştirilebilir.

3. Bu ölçeğin farklı örneklem grupları üzerinde cinsiyet ve sosyo-ekonomik düzey de dikkate alınarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılabilir.

Kaynaklar

- Anderson, J. C. ve Gerbing, D. W. (1984). The effect of sampling error on convergence, improper solutions, and goodness-of-fit indices for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Psychometrika*, 49, 155–173.
- Ann ve arkadaşları, (2001). Emotional competence and early school adjustment: A Study of preschoolers at risk. *Early Education & Development*, 12(1),73 - 96.
- Bronfenbrenner, U. (1979) *The ecology of human development*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Büyüköztürk, Ş. (2004). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Chandler, L (1982). *Children under stress*. Springfield: Charles C. Thomas Publisher.
- Cole, D. A. (1987). Utility of confirmatory factor analysis in test validation research. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55, 1019-1031.
- Entwisle, D. D. ve Alexander, K. L. (1989). Early schooling as a "critical period" phenomenon. K. Nambodiri, & R. Corwin içinde, *Sociology and Socialization* (s. 27-55). Greenwich, CT: JAL.
- Entwisle, D. R. (1995). Role of schools in sustaining early childhood program benefits. *The Future of Children* , 5(3), 133-144.
- Gresham, F. M., ve Elliott, S. N. (1990). *The social skills rating system*. Circle Pines, MN: American Guidance Service.
- Gresham, F. M. ve Elliott, S. N. (1987). The relationship between adaptive behaviour and social skills: Issues in definition and assessment. *Journal of Special Education* , 21(9), 167-181.
- Gorsuch, R. L. (1983). *Factor analysis* (2. Baskı). NJ: Hillsdale Erlbaum.
- Jöreskog, K.G. ve Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural equation modeling with the SIMPLIS command language*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates Publishers.

- Ladd, G. W. (1990). Having friends, keeping friends, making friends, and being liked by peers. *Child Development*, 61(4), 1081-1100.
- Ladd, G. W. ve Price, J. M. (1987). Predicting children's social and school adjustment following. *Developmental Psychology*, 58(5), 1168-1189.
- Love, J. M., Logue, M. E., Trudeau, J. V. ve Thayer, K. (1992). *Transition to kindergarten in American schools. Final Report of the National Transition Study*. Washington DC: Office of Policy and Planning.
- Margetts, K. (2002). Transition to school - Complexity and diversity. *European Early Childhood Education Research Journal*, 10(2), 103-114.
- Marsh, H. W., Balla, J. R., ve McDonald, R. P. (1988). Goodness-of-fit indexes in confirmatory factor analysis: The effect of sample size. *Psychological Bulletin*, 103, 391-410.
- Perry, K. E., ve Weinstein, R. S. (1998). The social context of early schooling and children's school adjustment. *Educational Psychologist*, 33(4), 177-194.
- Pianta, R. C. (1997). Adult-child relationship processes and early schooling. *Early Education and Development*, 8, 11-26.
- Sarp, N. (1995). Öğretmenlerin ilkokula başlayan çocuklarda gözledikleri sorunlar ve bu sorunlara yaklaşımlar. *Kriz Dergisi*, 3(1-2), 145-148.
- Snook, S. C., ve Gorsuch, R. L. (1989). Component analysis versus common factor analysis: A Monte Carlo study. *Psychological Bulletin*, 106, 148-154.
- Sümer, N. (2000). Yapısal eşitlik modelleri: Temel kavramlar ve örnek uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3(6) 49-74.
- Tabachnick, B. G. ve Fidell, L.S. (2001). *Using multivariate statistics* (4. Baskı). Boston: Allyn and Bacon.

Summary

DEVELOPING TEACHER ASSESSMENT OF SCHOOL ADAPTATION SCALE

Serdal SEVEN*

Introduction

Beginning in early childhood, school setting is the major extra familial environment that children expose to. Throughout childhood, children participate in a variety of ecological transition that require adaptation to new or altered environments (Bronfenbrenner, 1979). Changes in school environments represent one type of ecological transition that all children face, and this transition may take different forms, including initial school entry, progression from one level of schooling to another, and school transfers during these transitions, children must cope with many new demands, they must meet new academic challenges, learn new school and teacher expectations and gain acceptance into a social group especially peer groups (Ladd & Price, 1987).

The early primary school years have been regarded as critical for success in school life. In fact, researches show that children's future academic and social success depend on their adaptation to their early school transition (Entwisle, 1995; Entwisle & Alexander, 1989; Ladd, 1990). The major considered challenges children have to face in their early childhood years is the transition to the first year of schooling. This transition can be a critical factor in terms of children's adaptation to the demands of the school environment and determining future school success. Children are more likely to keep on having social and behavioral problems throughout their schooling if they experience these problems in the early years of school (Ladd & Price, 1987).

In the first year of schooling, children have to build competence not only academically but also socially as a part of successful transition. Children's ability to

---

Address for correspondence: * Yrd. Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, s.seven@alparslan.edu.tr

make new friends is based on a series of adaptation outcomes in the early school years (Ladd & Price, 1987; Ladd, 1990). Consistent with the thinking of Pianta (1997) and others, early school adjustment was conceptualized in this study as involving an aggregate of academic, social, and regulatory skills. To reflect this emphasis, classroom adjustment was assessed with a new global rating that captured not only the acquisition of readiness skills, but also children's behavioral regulation at school and their socially skilled interactions with both teachers and peers.

The transition to elementary school is more critical for academic and social life than the transition to preschool. Therefore, in this study we centered on children's adaptation during their transition into elementary school's first grade.

In the world literature no wide range of scales about school adaptation especially for first grade are developed, in Turkey there are almost no valid and reliable scales that can be used at present. That's why it seems considerably important that new scales for school adaption be generated. The purpose of this study is to develop a valid and reliable scale that is considered necessary to determine school adaptation of elementary school's first graders.

Method

Working Group

The working group consists of 100 children, 46 females and 54 males, who are at the age of seven from 8 elementary school's 16 first grade class in Muş City.

Instrument

Teacher Assessment of School Adaptation Scale's items assessed children's behavioral regulation a classroom environment, as indicated by their adjustment to routines, ability to comply with limits, and participation in structured activities; and their ability to form positive relationships with teachers and peers. Teachers were asked to reflect on children's progress during the first months. At the development stage of the scale, a draft form has been prepared by reviewing the related literature, interviewing with first graders teachers. After this process, a form has been developed in accordance with suggestions of experts' opinions concerning the draft form. In order to achieve effective data collection, a likert-type scale was used. The items in the questionnaire were listed according to the scale of "entirely right", "partly right", "wrong". The negative statements were scaled from 1 to 3 starting

with “entirely right”. The first draft of the questionnaire was finalized by adding the instruction and options on the answers. Total range is from 10 to 30.

Data Analysis

For the analysis of data on the scale SPSS 13,0 and LISREL 8,80 were utilized. Exploratory Factor Analysis (EFA) and Confirmatory Factor Analysis (CFA) were employed to determine validity. As reliability analysis Alpha Cronbach Coefficient, the item-total correlations, and the differences between mean scores of upper 27% and lower 27% groups were examined.

Findings

Exploratory Factor Analysis was conducted to determine the construct validity of Teacher Assessment of School Adaptation Scale by using principle Axis Factoring analysis which revealed three factors structure. The KMO value of the questionnaire was above ,83 and the meaningfulness value of Bartlett test was .00. According to this finding, it is possible to state that the data is appropriate for factor analysis. The evaluation of results from the factor analysis was done based on the factor loadings. The items' factor loadings ranged between ,49-.92. Explained variance of three factors was computed as % 62,79. it is observed that factor 1 was explaining 25, 38 % of total variance, factor 2 was explaining 20,27 % of total variance and factor 3 was explaining 17,15% of total variance. It was found that all items in the scale can differentiate the subgroup and upper group for the school adaptation ($p<.01$) and item-total correlation coefficient is ,49-.79 ($p<.01$). Confirmatory Factor Analysis's was calculated for confirming the Scale's three factors. Confirmatory Factor Analysis results are as follows: $\chi^2=61,59$ (N=100, sd=32, $p=,0013$), (χ^2/sd)=1,92, GFI= ,90, AGFI=,83, SRMR= .08 ve RMSEA= .08. Confirmatory Factor Analysis's results confirmed that tested data have well accordance with the ideal data. These findings indicate that three factors structure of Teacher Assessment of School Adaptation Scale has a valid structure.

Cronbach Alpha reliability coefficient was found .83 for the scale. it is observed that, Cronbach Alfa internal coefficients for factor 1, factor 2 and Factor 3 scores were ,85, ,81 and ,75. As a result of these analyses, this scale is accepted to be reliable and valid.

Discussion

At the result of the study, a valid and reliable scale that is considered necessary to determine school adaptation of elementary school's first graders was developed. As further research, solutions for adaptation problem can be determined by using this scale. A similar study can also be conducted for adaptation to preschool.